

ناشنوایی

روان‌شناسی و آموزش

تألیف:

دکتر فرناز کشاورزی ارشدی

پریسا تجلی

کشاورزی ارشدی، فرناز، ۱۳۴۹-

ناشنوایی، روان‌شناسی و آموزش / تالیف فرناز کشاورزی‌ارشدی، پریسا تجلی -
تهران: شرح، ۱۳۸۴.
۵۳۶ ص: مصور، جدول، نمودار.

ISBN 964-8929-00-9

Deafness, Psychology and Education پشت جلد به انگلیسی:

By: Keshavarzi.F & Tajalli.P

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا .

کتابنامه: ص. ۵۲۹-۵۳۶ .

۱. ناشنوایی، ۲. کودکان کر و لال، ۳. کر و لاله‌ها-- آموزش، ۴. کر و لاله‌ها-- مشاوره.
الف. تجلی، پریسا، ۱۳۴۵ ب. عنوان

۶۱۷/۸

RF ۲۹۰/ک۵۲

۱۳۸۴

م ۸۴-۱۹۵۵۱

کتابخانه ملی ایران

انتشارات شرح

عنوان: ناشنوایی، روان‌شناسی و آموزش
تألیف: دکتر فرناز کشاورزی‌ارشدی، پریسا تجلی
ناشر: شرح
چاپ اول: پاییز ۱۳۸۴
لیتوگرافی: سعیدی
چاپ: زیتون
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۵۵۰۰ تومان
شابک: ۹۶۴-۸۹۲۹-۰۰۰-۹

ISBN 964-8929-00-9

حق چاپ برای انتشارات شرح محفوظ است. تهران ۱۳۸۴. تلفکس مرکز پخش: ۷۷۶۳۸۰۵۹
نشانی: تهران، ص. پ. ۳۷۷-۱۱۴۹۵، خیابان انقلاب اسلامی، خ. صفی‌علیشاه، شماره ۱۲۳.

مقدمه

افراد استثنایی در عصر حاضر در اکثر جوامع پیشرفته و در حال پیشرفت جهان، ماهیتی شناخته شده دارند و کم و بیش به جایگاه واقعی خود نزدیک شده‌اند. آنچه در حال حاضر مهم است، پشت سر گذاشتن دوره‌های طرد و بد رفتاری با افراد استثنایی و رسیدن جوامع بشری به دوره پذیرش واقع بینانه و قبول حقوق فردی آنهاست.

خوشبختانه هم اکنون در ایران نیز با اجرای برنامه‌های شناسایی به موقع و آموزش‌های تخصصی شاهد رشد و شکوفایی استعداد های گروه‌های مختلف استثنایی هستیم. از سوی دیگر، شکل‌گیری انجمن‌های مختلف چون عصای سفید، کانون ناشنوایان ایران، موسسه خیریه عمل، خانواده ناشنوایان، و موارد بسیار دیگر حاکی از نواندیشی، آگاهی، حس مسوولیت و خودداری گروه‌های استثنایی و خانواده‌های آنان و همچنین نگرش مثبت جامعه نسبت به آنان است. بدیهی است که چنین شرایطی حاصل تلاش‌های دلسوزانه، مسوولانه و ایثارگرانه والدین، مربیان، معلمان و استادان پیشگامی است که نهال نارس دانش و آگاهی مربوط به افراد استثنایی را از درون دانشگاه‌ها، مدارس و مراکز توانبخشی در عرصه جامعه به ثمر رسانده‌اند. پایداری و تداوم این نهال نارس تنها در سایه هرچه غنی‌تر شدن

دانش تخصصی دانشجویان، مربیان، معلمان، مشاوران و پژوهشگران این حیطه و افزایش آگاهی افسراد جامعه و خودباوری هرچه بیشتر افراد استثنایی و خانواده‌های آنها امکان پذیر است. آگاهی علمی و صحیح از ماهیت و واقعیت شرایط ناتوان ساز، دستیابی به نگرش واقع بینانه و عدم توسل به امیدهای دست نیافتنی می‌تواند پایه و اساسی محکمی باشد برای شکوفایی استعدادها، رشد شخصیتی، سلامت روان، پیشرفت تحصیلی و حتی شغلی افراد استثنایی و پرهیز از بروز هرگونه ناکامی و وابستگی جسمانی، عاطفی و اقتصادی در آنان.

کتابی که در پیش رو دارید، حاصل حداقل ده سال مطالعه، پژوهش و تدریس مؤلفان در زمینه ناشنوایی است. مؤلفان این کتاب هنگامی که برای اولین بار جهت آشنایی با این حیطه به منابع موجود مراجعه می‌نمودند، با نابابوری دریافتند که کمبود گسترده‌ای در این زمینه وجود دارد به گونه‌ای که معلمان و استادان را در جریان آموزش دانشجویان در دانشگاه‌ها و مراکز تربیت معلم با مشکلات متعددی رو به رو می‌سازد. مطالعه منابع موجود در اکثر موارد حاکی از این امر است که متأسفانه اکثر دست‌اندرکاران امر آموزش بیشتر بر تجارب شخصی خود تکیه می‌کنند. کمبود منابع تخصصی و علمی در جریان پژوهش و تدریس چشمگیرتر و ملموس‌تر می‌گشت، زیرا نه تنها منابع فارسی که منابع خارجی موجود هم بسیار اندک یا قدیمی بودند. همین امر، انگیزه‌ای شد برای جستجوی بیشتر و یافتن و جمع‌آوری منابع جدیدتر که خوشبختانه با افزایش امکان دسترسی به منابع به روز از طریق اینترنت، دستیابی به کتاب *Educating the Deaf, Psychology and Practice* تألیف Donald F. Moores که کتابی بسیار ارزشمند و علمی است، میسر گردید.

با توجه به اهمیت مطالب آن و با تکیه بر چاپ‌های ۱۹۹۶ و ۲۰۰۱ اکثر بخش‌های کتاب مذکور ترجمه شد و نظر به اهمیت مطالب و بحث‌های مطرح شده، خلاصه‌ای از آنها در کتاب حاضر ارائه شده است. لازم به ذکر است که کتاب مورس با اینکه تمامی موضوعات ضروری در زمینه

ناشنوایی را در بردارد، اما بخش آموزش آن متناسب با جامعه آمریکا تدوین شده است. به همین جهت استفاده از منابع فارسی در بخش آموزش ناشنوایان در روند تالیف کتاب حاضر امری ضروری به نظر می‌رسید. لازم بذکر است که بیشتر منابع فارسی موجود (که نام برخی از آنها در فهرست منابع آمده است) تنها به مباحث خاص آموزش پرداخته‌اند. و اگرچه برخی از مطالب هر یک در چهارچوب آن موضوع یا عنوان خاص نسبتاً کامل هستند، لیکن به هنگام تدریس نمی‌توانستیم حتی به ۳ یا ۴ منبع مناسب به تنهایی اکتفا کنیم؛ زیرا مطالب آنها به دلیل پراکندگی بسیار، هیچگاه تمامی سرفصل‌های لازم را پوشش نمی‌دادند و ناگزیر به ارائه جزوه می‌شدیم. البته ناگفته نماند که منابع معتبر و بسیار خوبی در زمینه آموزش و توان بخشی از سوی مؤلفان توانمندی چون خانم بهادری در دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی تالیف شده است که نمایانگر تجربه، تخصص و علمی بودن مطالعات ایشان است، اما متأسفانه این منابع براحتی در دسترس همگان قرار ندارد. علاوه بر این موارد، هیچ منبع مناسبی هم در زمینه ویژگی‌های روان شناختی ناشنوایان در دسترس نیست که بتواند پاسخگوی نیازهای دانشجویان و فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی آنان باشد.

به همین جهت با این هدف دست بکار تدوین این کتاب شدیم تا همان گونه که از عنوان کتاب برمی‌آید، بتواند تمام سرفصل‌های اساسی در زمینه روان شناسی (رشد و تحول، زبان، کارکردهای شناختی و هوش، ویژگی‌های شخصیتی و ...) و آموزش (رویکردهای ارتباطی و رویکردهای آموزشی و ...) را بطور علمی و با استناد به منابع معتبر ارائه دهد و دیگر دانشجویان مجبور به مراجعه به منابع پراکنده نباشند. اگرچه، برخلاف تصور و خواست اولیه مؤلفان حتی با اینکه از ارائه برخی مباحث مهم و ضروری چون مشاوره با ناشنوایان* صرف نظر شده، ولی حاصل کار ظاهراً حجم شده است که در واقع برای شناخت دقیق ابعاد مختلف ناشنوایی هنوز هم در پاره‌ای زمینه‌ها کامل نیست.

* توجه خوانندگان را در این زمینه به کتاب ارزشمند «مشاوره ناشنوایان، فراز و فرودها» تالیف ماریان کورکر، ترجمه گیتا موللی، چاپ انتشارات رشد، سال ۱۳۸۱ جلب می‌کنیم.

در این جا لازم است از کلیه عزیزانی که ما را در امر تدوین این کتاب یاری کردند، قدردانی نماییم. بویژه استاد محترم جناب آقای مهندس ضیامنش مسئول محترم انتشارات شرح که امکان چاپ کتاب را در کمترین مدت ممکن و کیفیتی مناسب فراهم نمودند. همچنین خانم‌ها شاه‌حسینی و صادقی و آقایان کشاورز با حقیقت و مصباح که مراحل مختلف تایپ، غلط‌گیری و صفحه‌آرایی کتاب را برعهده داشتند.

در پایان از تمامی متخصصان، اسنادان، معلمان، مربیان و کلیه عزیزانی که به نحوی در امر آموزش و پژوهش در حیطه ناشنوایی مشغول فعالیت هستند، خواهشمندیم پوزش ما را از بابت هرگونه کاستی و خطای احتمالی ببپذیرند و با ارائه نظرات و تجارب ارزشمند خود، ما را در جهت رفع مشکلات و غنای هرچه بیشتر مطالب یاری دهند.

دکتر فرناز کشاورزی ارشدی - پریسا تجلی

پائیز ۱۳۸۴

فهرست خلاصه موضوعات

۱۹.....	مقدمات (آشنایی با صوت و حس شنوایی)	بخش اول
۲۱.....	صوت یا محرک شنوایی	فصل اول:
۲۹.....	دستگاه شنوایی انسان	فصل دوم:
۴۵.....	مفاهیم، تعاریف، طبقه‌بندی و مقدمات	بخش دوم
۴۷.....	اصطلاحات، مفاهیم، تعاریف و طبقه‌بندی	فصل سوم:
۳۹.....	روان شناسی ناشنوایی، جامعه ناشنوایان	فصل چهارم:
۱۵۹.....	روش‌های شناسایی نقص شنوایی	فصل پنجم:
۱۰۱.....	سبب شناسی انواع نقص شنوایی	بخش سوم
۱۰۳.....	علل انواع نقص شنوایی	فصل ششم:
۱۴۷.....	ویژگی‌های روان شناختی ناشنوایان	بخش چهارم:
۱۴۹.....	تعاملات فرزند ناشنوا و خانواده (از کودکی تا بزرگسالی)	فصل هفتم:
۲۰۱.....	ناشنوایی و رشد و تحول زبان	فصل هشتم:
۲۳۱.....	ناشنوایی و کارکردهای شناختی و هوش، پیشرفت تحصیلی	فصل نهم:
۲۷۵.....	ناشنوایی و سوادآموزی (خواندن و نوشتن)	فصل دهم:
۳۱۳.....	ناشنوایی و ویژگی‌های شخصیتی؛ بهداشت روانی	فصل یازدهم:
۳۵۱.....	آموزش توان بخشی افراد دارای نقص شنوایی	بخش پنجم
۳۵۳.....	آموزش مهارت‌های ارتباطی	فصل دوازدهم:
۴۰۹.....	زبان‌آموزی	فصل سیزدهم:
۴۲۷.....	سیستم‌ها و برنامه‌ریزی آموزشی برای افراد دارای نقص شنوایی	فصل چهاردهم:
۴۸۶.....	توان بخشی شنیداری (ابزار کمک شنوایی و کاشت حلزون)	فصل پانزدهم:
۵۳۵.....	فارسی - انگلیسی	فهرست منابع:

فهرست مطالب

بخش اول: مقدمات (آشنایی با صوت و حس شنوایی)

فصل اول: صوت یا محرک شنوایی

- مقدمه ۲۱
- جنبه‌های حسی شنوایی ۲۲
- محرک شنوایی، صوت ۲۳
- ویژگی‌های موج صوتی ۲۴
- انواع صوت ۲۵
- محدوده شنوایی انسان ۲۶

فصل دوم: دستگاه شنوایی انسان

- ساختار دستگاه شنوایی انسان ۳۰
- گوش بیرونی ۳۰
- گوش میانی ۳۲
- گوش درونی ۳۴
- مسیر عصب شنوایی و مراکز آن ۳۷
- نظریه‌های ادراک زیر و بمی یا کیفیت ثبت فرکانس در گوش ۳۸
- نظریه مکانی ۳۹
- نظریه بسامد ۳۹
- چگونگی تعیین منبع صوت (موضع‌یابی اصوات) ۴۱

بخش دوم: مفاهیم، تعاریف، طبقه‌بندی و مقدمات

فصل سوم: اصطلاحات، مفاهیم، تعاریف و طبقه‌بندی

- مقدمه ۴۸

- نکاتی که باید در ارایه تعاریف رعایت کرد..... ۵۰
- تعاریف..... ۵۳
- ناشنوایی..... ۵۴
- کم شنوایی..... ۵۴
- ملاک‌های طبقه بندی انواع نقص شنوایی..... ۵۵
- الف) طبقه بندی برحسب میزان کاهش یا افت شنوایی..... ۵۶
- ب) انواع نقص شنوایی بر حسب محل آسیب در گوش..... ۶۱
- ۱- نقص شنوایی انتقالی یا هدایتی..... ۶۱
- ۲- نقص شنوایی حسی - عصبی..... ۶۲
- ۳- نقص شنوایی آمیخته، مختلط یا ترکیبی..... ۶۵
- ۴- نقص شنوایی مرکزی..... ۶۵
- ۵- نقص شنوایی یک طرفه یا دو طرفه..... ۶۵
- ج) طبقه بندی بر حسب زمان آغاز یا بروز نقص شنوایی..... ۶۶
- فراوانی و میزان شیوع نقص شنوایی..... ۶۸

فصل چهارم : روان شناسی ناشنوایی و جامعه ناشنوایان

- مقدمه..... ۷۱
- روان‌شناسی ناشنوایی..... ۷۲
- جامعه ناشنوایان..... ۷۵
- ناشنوایی و فرهنگ..... ۸۰

فصل پنجم : روش‌های شناسایی نقص شنوایی

- رفتارهای نشانه‌ای نقص شنوایی..... ۸۴
- ارزیابی‌های پزشکی..... ۸۵
- ارزیابی‌های شنوایی‌سنجی..... ۸۷
- آزمون‌های شنوایی‌سنجی مقدماتی..... ۸۷
- آزمون شنوایی‌سنجی ساعت..... ۸۹

- ۸۹..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی با دیپازون
- ۹۰..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی نجوایی
- ۹۱..... ▣ آزمون‌های شنوایی‌سنجی خاص کودکان
- ۹۱..... ▤ شنوایی‌سنجی بازتابی
- ۹۲..... ▤ شنوایی‌سنجی از طریق بازی
- ۹۲..... ○ آزمون‌های شنوایی‌سنجی دقیق
- ۹۲..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی پاسخ برانگیخته
- ۹۳..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی شدت صوت
- ۹۴..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی صوت خالص
- ۹۴..... ▤ آزمون رسانش هوایی (AC)
- ۹۵..... ▤ آزمون رسانش استخوانی (BC)
- ۹۶..... ▣ آزمون‌های شنوایی‌سنجی گفتاری

بخش سوم: سبب شناسی انواع نقص شنوایی

فصل ششم: علل انواع نقص شنوایی

- ۱۰۴..... • مقدمه
- ۱۰۷..... ▣ علل نقص شنوایی انتقالی
- ۱۰۷..... ○ گوش بیرونی
- ۱۰۷..... ▣ لاله گوش
- ۱۰۹..... ▣ مجرای شنوایی
- ۱۱۰..... ▣ پرده گوش
- ۱۱۰..... ○ گوش میانی
- ۱۱۰..... ▣ التهاب گوش میانی
- ۱۱۶..... ▣ اتواسکلروز
- ۱۱۶..... ▣ عفونی شدن استخوانچه‌ها

- سایر علل..... ۱۱۶
- علل نقص شنوایی حسی - عصبی..... ۱۱۶
- گوش درونی..... ۱۱۶
- عوامل ارثی و ژنتیک..... ۱۱۷
- عوامل ژنی..... ۱۱۷
- نقص شنوایی از طریق ژن غالب..... ۱۱۹
- نقص شنوایی از طریق ژن مغلوب..... ۱۲۰
- نقص شنوایی از طریق ژن وابسته به جنس..... ۱۲۴
- ناسازگاری خونی مادر- کودک در عامل Rh..... ۱۲۵
- عوامل محیطی..... ۱۲۷
- عوامل مادرزادی..... ۱۲۷
- عوامل مربوط به دوران بارداری..... ۱۲۸
- عوامل مربوط به زایمان (حین تولد)..... ۱۳۴
- عوامل اکتسابی (مربوط به زمان پس از تولد)..... ۱۳۷
- سایر علل..... ۱۴۳
- خلاصه و نتیجه گیری..... ۱۴۴

بخش چهارم: ویژگی های روان شناختی ناشنوایان

فصل هفتم: تعاملات فرزند ناشنوا و خانواده (از کودکی تا بزرگسالی)

- مقدمه..... ۱۵۰
- تعاملات فرزند ناشنوا و خانواده در دوران کودکی..... ۱۵۱
- رابطه والد - فرزند و تأثیر آن بر رشد عاطفی و اجتماعی کودک..... ۱۵۲
- تعاملات اولیه مادر - کودک..... ۱۵۷
- ظهور دبستگی..... ۱۶۱
- ناشنوایی و ابعاد رشد و تحول..... ۱۶۴

- خانواده - فرزند ناشنوا ۱۷۰
- تأثیر کودک ناشنوا بر خانواده ۱۷۷
- دوره‌های فشار عصبی ۱۷۸
- شناسایی نقص شنوایی ۱۷۹
- ورود به موقعیت رسمی مدرسه ۱۸۷
- ناشنوایی و نوجوانی ۱۸۹
- بزرگسالی ۱۹۱
- تسهیل رضایت‌بخش فرایند رشد و تحول ۱۹۴
- لزوم مشاهده مسایل و انجام مطالعه در بافتی طبیعی ۱۹۶
- خلاصه ۱۹۹

فصل هشتم: ناشنوایی و رشد و تحول زبان

- زبان ۲۰۱
- مبانی تحول زبان در کودکان ناشنوا ۲۰۷
- آیا کودکان ناشنوا غان و غون می‌کنند؟ ۲۱۰
- غان و غون دستی ۲۱۲
- آزمایش میدو و همکاران ۲۱۶
- ویژگی‌های گفتاری افراد ناشنوا بر حسب ساختار زبان ۲۱۹
- خلاصه ۲۳۸

فصل نهم: ناشنوایی و کارکردهای شناختی و هوش، پیشرفت تحصیلی

- مقدمه ۲۴۰
- تفکر و زبان ۲۴۸
- نسبت زمانی ۲۵۰
- دیدگاه‌های اقرن بیستم درباره ناشنوایی و تفکر ۲۵۱
- ارزیابی توانایی‌های شناختی ۲۵۴
- مروری بر دیدگاه‌های مختلف در زمینه کارکردهای شناختی افراد ناشنوا بر حسب دوره‌های زمانی ۲۵۵

- مرحله اول (ناشنوایی به عنوان ضعف ۲۵۵
- مرحله دوم (ناشنوایی به عنوان تفکر انضمامی ۲۵۶
- مرحله سوم (ناشنوایی به عنوان وضعیت هوشی و عقلانی به هنجار ۲۶۲
- ارتباط تفکر و زبان با ناشنوایی ۲۶۶
- پیشرفت‌ها و تحولات اخیر ۲۷۵
- خلاصه ۲۷۹
- پیشرفت تحصیلی در ناشنوایان ۲۸۰

فصل دهم: ناشنوایی و سوادآموزی (خواندن - نوشتن)

- مقدمه ۲۸۶
- خواندن، مدل‌های شناختی و عوامل مؤثر در آن ۲۸۷
- الگوی پایین به بالا (وارونه) ۲۸۸
- الگوی بالا به پایین ۲۸۸
- الگوی تعاملی ۲۸۹
- عوامل مؤثر در خواندن ۲۹۱
- خواندن در ناشنوایان ۲۹۴
- مطالعات و تحقیقات پیرامون جنبه‌های مختلف خواندن در ناشنوایان ۲۹۹
- تحقیقات انجام شده در ایران ۳۰۲
- تبیین مشکلات خواندن ناشنوایان با توجه به الگوهای پردازشی ۳۰۵
- موانع موجود در زمینه خواندن برای کودکان ناشنوا ۳۱۰
- خلاصه ۳۱۲

فصل یازدهم: ناشنوایی و ویژگی‌های شخصی؛ بهداشت روانی

- مقدمه ۳۱۴
- محدودیت‌های پژوهش در زمینه تحول اجتماعی-هیجانی افراد ناشنوا ۳۱۷
- پژوهش در زمینه ویژگی‌های شخصیتی افراد ناشنوا ۳۲۱

- خودپنداره ۳۳۰
- احترام به خود ۳۳۳
- اهمیت احترام به خود ۳۳۶
- احترام به خود در افراد دارای نقص شنوایی ۳۳۷
- پژوهش های مربوط به احترام به خود در افراد دارای نقص شنوایی ۳۳۹
- نمونه ای از خدمات روان پزشکی و بهداشت روانی برای ناشنوایان در آمریکا ۳۳۹
- تسهیل تحول بینه ۳۴۵
- مشاوره گروهی و استفاده از مترجمان ۳۴۸
- خلاصه ۳۴۹

بخش پنجم: آموزش و توان بخشی افراد دارای نقص شنوایی

فصل دوازدهم: آموزش مهارت های ارتباطی

- تاریخچه آموزش افراد دارای نقص شنوایی ۳۵۴
- رویکردهای ارتباطی ۳۶۰
- رویکرد ارتباط دستی ۳۶۰
- انواع روش های ارتباطی دستی ۳۶۳
- زبان اشاره طبیعی ۳۶۳
- زبان اشاره استاندارد ۳۶۳
- القای دستی ۳۶۷
- معرفی برخی از انواع زبان اشاره معروف در دنیا ۳۶۸
- زبان اشاره بین المللی جستونو ۳۶۹
- ضرورت آشنایی والدین با زبان اشاره ۳۷۰
- بحث و جمع بندی ۳۷۲
- خلاصه ۳۷۴
- رویکرد ارتباط شفاهی ۳۷۴

- ۳۷۷..... گفتار خوانی و لب خوانی.....
- ۳۸۰..... تربیت شنوایی.....
- ۳۸۱..... اهداف کلی تربیت شنوایی.....
- ۳۸۳..... مراحل تربیت شنوایی.....
- ۳۸۵..... انواع اصوات مورد استفاده در برنامه‌های تربیت شنوایی.....
- ۳۸۶..... جایگاه درک گفتار در برنامه‌های شنوایی.....
- ۳۸۷..... درک گفتار در کودکان دچار نقص شنوایی.....
- ۳۸۸..... نقش حافظه در درک شنوایی گفتار.....
- ۳۸۹..... نقش حس بینایی در درک گفتار.....
- ۳۹۰..... آوا شناسی و ارتباط آن با تربیت شنوایی.....
- ۳۹۵..... تقویت حافظه شنوایی.....
- ۳۹۶..... تمرینات تقویت حافظه کوتاه مدت.....
- ۴۰۰..... تمرینات تقویت حافظه بلندمدت.....
- ۴۰۱..... اهداف برنامه تربیت شنوایی برای کودکان دارای نقص شنوایی.....
- ۴۰۲..... اهداف برنامه تربیت شنوایی برای متخصصان.....
- ۴۰۲..... رویکرد کلی (ترکیبی).....

فصل سیزدهم: زبان آموزی

- ۴۱۰..... زبان آموزی.....
- ۴۱۰..... رویکردهای آموزش زبان به کودکان دچار نقص شنوایی.....
- ۴۱۴..... اصول آموزش زبان به کودکان دچار نقص شنوایی.....
- ۴۱۷..... اصول زبان آموزی بر مبنای ساختار زبان.....
- ۴۱۷..... درک و تولید گفتار.....
- ۴۱۸..... واژگان.....
- ۴۲۰..... صرف و نحو (دستور زبان).....
- ۴۲۰..... زبان مورد استفاده (کاربرد شناسی).....

فهرست مطالب

بخش اول: مقدمات (آشنایی با صوت و حس شنوایی)

فصل اول: صوت یا محرک شنوایی

- مقدمه ۲۱
- جنبه‌های حسی شنوایی ۲۲
- محرک شنوایی، صوت ۲۳
- ویژگی‌های موج صوتی ۲۴
- انواع صوت ۲۵
- محدوده شنوایی انسان ۲۶

فصل دوم: دستگاه شنوایی انسان

- ساختار دستگاه شنوایی انسان ۳۰
- گوش بیرونی ۳۰
- گوش میانی ۳۲
- گوش درونی ۳۴
- مسیر عصب شنوایی و مراکز آن ۳۷
- نظریه‌های آدارک زیر و بمی یا کیفیت ثبت فرکانس در گوش ۳۸
- نظریه مکانی ۳۹
- نظریه بسامد ۳۹
- چگونگی تعیین منبع صوت (موضع‌یابی اصوات) ۴۱

بخش دوم: مفاهیم، تعاریف، طبقه‌بندی و مقدمات

فصل سوم: اصطلاحات، مفاهیم، تعاریف و طبقه بندی

- مقدمه ۴۸

- نکاتی که باید در ارزیابی تعاریف رعایت کرد..... ۵۰
- تعاریف..... ۵۳
- ناشنوایی..... ۵۴
- کم شنوایی..... ۵۴
- ملاک‌های طبقه بندی انواع نقص شنوایی..... ۵۵
- الف) طبقه بندی بر حسب میزان کاهش یا افت شنوایی..... ۵۶
- ب) انواع نقص شنوایی بر حسب محل آسیب در گوش..... ۶۱
- ۱- نقص شنوایی انتقالی یا هدایتی..... ۶۱
- ۲- نقص شنوایی حسی - عصبی..... ۶۲
- ۳- نقص شنوایی آمیخته، مختلط یا ترکیبی..... ۶۵
- ۴- نقص شنوایی مرکزی..... ۶۵
- ۵- نقص شنوایی یک طرفه یا دو طرفه..... ۶۵
- ج) طبقه بندی بر حسب زمان آغاز یا بروز نقص شنوایی..... ۶۶
- فراوانی و میزان شیوع نقص شنوایی..... ۶۸

فصل چهارم: روان شناسی ناشنوایی و جامعه ناشنوایان

- مقدمه..... ۷۱
- روان شناسی ناشنوایی..... ۷۲
- جامعه ناشنوایان..... ۷۵
- ناشنوایی و فرهنگ..... ۸۰

فصل پنجم: روش‌های شناسایی نقص شنوایی

- رفتارهای نشانه‌ای نقص شنوایی..... ۸۴
- ارزیابی‌های پزشکی..... ۸۵
- ارزیابی‌های شنوایی‌سنجی..... ۸۷
- آزمون‌های شنوایی‌سنجی مقدماتی..... ۸۷
- آزمون شنوایی‌سنجی ساعت..... ۸۹

- ۸۹..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی با دیابازون
- ۹۰..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی نجوایی
- ۹۱..... ▣ آزمون‌های شنوایی‌سنجی خاص کودکان
- ۹۱..... ▣ شنوایی‌سنجی بازتابی
- ۹۲..... ▣ شنوایی‌سنجی از طریق بازی
- ۹۲..... ○ آزمون‌های شنوایی‌سنجی دقیق
- ۹۲..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی پاسخ برانگیخته
- ۹۳..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی شدت صوت
- ۹۴..... ▣ آزمون شنوایی‌سنجی صوت خالص
- ۹۴..... ▣ آزمون رسانش هوایی (AC)
- ۹۵..... ▣ آزمون رسانش استخوانی (BC)
- ۹۶..... ▣ آزمون‌های شنوایی‌سنجی گفتاری

بخش سوم: سبب شناسی انواع نقص شنوایی

فصل ششم: علل انواع نقص شنوایی

- ۱۰۴..... • مقدمه
- ۱۰۷..... • علل نقص شنوایی انتقالی
- ۱۰۷..... ○ گوش بیرونی
- ۱۰۷..... ▣ لاله گوش
- ۱۰۹..... ▣ مجرای شنوایی
- ۱۱۰..... ▣ پرده گوش
- ۱۱۰..... ○ گوش میانی
- ۱۱۰..... ▣ التهاب گوش میانی
- ۱۱۶..... ▣ اتواسکلروز
- ۱۱۶..... ▣ عفونی شدن استخوانچه‌ها

- سایر علل..... ۱۱۶
- علل نقص شنوایی حسی - عصبی..... ۱۱۶
- گوش درونی..... ۱۱۶
- عوامل ارثی و ژنتیک..... ۱۱۷
- عوامل ژنی..... ۱۱۷
- نقص شنوایی از طریق ژن غالب..... ۱۱۹
- نقص شنوایی از طریق ژن مغلوب..... ۱۲۰
- نقص شنوایی از طریق ژن وابسته به جنس..... ۱۲۴
- ناسازگاری خونی مادر- کودک در عامل Rh..... ۱۲۵
- عوامل محیطی..... ۱۲۷
- عوامل مادرزادی..... ۱۲۷
- عوامل مربوط به دوران بارداری..... ۱۲۸
- عوامل مربوط به زایمان (حین تولد)..... ۱۳۴
- عوامل اکتسابی (مربوط به زمان پس از تولد)..... ۱۳۷
- سایر علل..... ۱۴۳
- خلاصه و نتیجه گیری..... ۱۴۴

بخش چهارم: ویژگی های روان شناختی ناشنوایان

فصل هفتم: تعاملات فرزند ناشنوا و خانواده (از کودکی تا بزرگالی)

- مقدمه..... ۱۵۰
- تعاملات فرزند ناشنوا و خانواده در دوران کودکی..... ۱۵۱
- رابطه والد - فرزند و تأثیر آن بر رشد عاطفی و اجتماعی کودک..... ۱۵۲
- تعاملات اولیه مادر - کودک..... ۱۵۷
- ظهور دلبستگی..... ۱۶۱
- ناشنوایی و ابعاد رشد و تحول..... ۱۶۴

- خانواده - فرزند ناشنوا ۱۷۰
- تأثیر کودک ناشنوا بر خانواده ۱۷۷
- دوره‌های فشار عصبی ۱۷۸
- شناسایی نقص شنوایی ۱۷۹
- ورود به موقعیت رسمی مدرسه ۱۸۷
- ناشنوایی و نوجوانی ۱۸۹
- بزرگسالی ۱۹۱
- تسهیل رضایت‌بخش فرایند رشد و تحول ۱۹۴
- لزوم مشاهده مسایل و انجام مطالعه در بافتی طبیعی ۱۹۶
- خلاصه ۱۹۹

فصل هشتم: ناشنوایی و رشد و تحول زبان

- زبان ۲۰۱
- مبانی تحول زبان در کودکان ناشنوا ۲۰۷
- آیا کودکان ناشنوا غان و غون می‌کنند؟ ۲۱۰
- غان و غون دستی ۲۱۲
- آزمایش میدو و همکاران ۲۱۶
- ویژگی‌های گفتاری افراد ناشنوا برحسب ساختار زبان ۲۱۹
- خلاصه ۲۳۸

فصل نهم: ناشنوایی و کارکردهای شناختی و هوش، پیشرفت تحصیلی

- مقدمه ۲۴۰
- تفکر و زبان ۲۴۸
- نسبت زمانی ۲۵۰
- دیدگاه‌های قرن بیستم درباره‌ی ناشنوایی و تفکر ۲۵۱
- ارزیابی توانایی‌های شناختی ۲۵۴
- مروری بر دیدگاه‌های مختلف در زمینه کارکردهای شناختی افراد ناشنوا برحسب دوره‌های زمانی ۲۵۵

- ۲۵۵ مرحله اول (ناشنوایی به عنوان ضعف
- ۲۵۶ مرحله دوم) ناشنوایی به عنوان تفکر انضمامی
- ۲۶۲ مرحله سوم) ناشنوایی به عنوان وضعیت هوشی و عقلانی به هنجار
- ارتباط تفکر و زبان با ناشنوایی..... ۲۶۶
- پیشرفت‌ها و تحولات اخیر ۲۷۵
- خلاصه ۲۷۹
- پیشرفت تحصیلی در ناشنوایان ۲۸۰

فصل دهم: ناشنوایی و سوادآموزی (خواندن - نوشتن)

- مقدمه ۲۸۶
- خواندن، مدل‌های شناختی و عوامل مؤثر در آن ۲۸۷
- الگوی پایین به بالا (وارونه) ۲۸۸
- الگوی بالا به پایین ۲۸۸
- الگوی تعاملی ۲۸۹
- عوامل مؤثر در خواندن ۲۹۱
- خواندن در ناشنوایان ۲۹۴
- مطالعات و تحقیقات پیرامون جنبه‌های مختلف خواندن در ناشنوایان ۲۹۹
- تحقیقات انجام شده در ایران ۳۰۲
- تبیین مشکلات خواندن ناشنوایان با توجه به الگوهای پردازشی ۳۰۵
- موانع موجود در زمینه خواندن برای کودکان ناشنوا ۳۱۰
- خلاصه ۳۱۲

فصل یازدهم: ناشنوایی و ویژگی‌های شخصیتی؛ بهداشت روانی

- مقدمه ۳۱۴
- محدودیت‌های پژوهش در زمینه تحول اجتماعی-هیجانی افراد ناشنوا ۳۱۷
- پژوهش در زمینه ویژگی‌های شخصیتی افراد ناشنوا ۳۲۱

- خودپنداره ۳۳۰
- احترام به خود ۳۳۳
- اهمیت احترام به خود ۳۳۶
- احترام به خود در افراد دارای نقص شنوایی ۳۳۷
- پژوهش‌های مربوط به احترام به خود در افراد دارای نقص شنوایی ۳۳۹
- نمونه‌ای از خدمات روان‌پزشکی و بهداشت روانی برای ناشنوایان در آمریکا ۳۳۹
- تسهیل تحول بهینه ۳۴۵
- مشاوره گروهی و استفاده از مترجمان ۳۴۸
- خلاصه ۳۴۹

بخش پنجم: آموزش و توان بخشی افراد دارای نقص شنوایی

- فصل دوازدهم: آموزش مهارت‌های ارتباطی
- تاریخچه آموزش افراد دارای نقص شنوایی ۳۵۴
 - رویکردهای ارتباطی ۳۶۰
 - رویکرد ارتباط دستی ۳۶۰
 - انواع روش‌های ارتباطی دستی ۳۶۳
 - زبان اشاره طبیعی ۳۶۳
 - زبان اشاره استاندارد ۳۶۳
 - الفبای دستی ۳۶۷
 - معرفی برخی از انواع زبان اشاره معروف در دنیا ۳۶۸
 - زبان اشاره بین‌المللی جستونو ۳۶۹
 - ضرورت آشنایی والدین با زبان اشاره ۳۷۰
 - بحث و جمع‌بندی ۳۷۲
 - خلاصه ۳۷۴
 - رویکرد ارتباط شفاهی ۳۷۴

- ۳۷۷..... گفتار خوانی و لب خوانی.
- ۳۸۰..... تربیت شنوایی
- ۳۸۱..... اهداف کلی تربیت شنوایی
- ۳۸۳..... مراحل تربیت شنوایی
- ۳۸۵..... انواع اصوات مورد استفاده در برنامه‌های تربیت شنوایی
- ۳۸۶..... جایگاه درک گفتار در برنامه‌های شنوایی
- ۳۸۷..... درک گفتار در کودکان دچار نقص شنوایی
- ۳۸۸..... نقش حافظه در درک شنوایی گفتار
- ۳۸۹..... نقش حس بینایی در درک گفتار
- ۳۹۰..... آواشناسی و ارتباط آن با تربیت شنوایی
- ۳۹۵..... تقویت حافظه شنوایی
- ۳۹۶..... تمرینات تقویت حافظه کوتاه مدت
- ۴۰۰..... تمرینات تقویت حافظه بلندمدت
- ۴۰۱..... اهداف برنامه تربیت شنوایی برای کودکان دارای نقص شنوایی
- ۴۰۲..... اهداف برنامه تربیت شنوایی برای متخصصان
- ۴۰۲..... رویکرد کلی (ترکیبی)

فصل سیزدهم: زبان‌آموزی

- ۴۱۰..... زبان‌آموزی
- ۴۱۰..... رویکردهای آموزش زبان به کودکان دچار نقص شنوایی
- ۴۱۴..... اصول آموزش زبان به کودکان دچار نقص شنوایی
- ۴۱۷..... اصول زبان‌آموزی بر مبنای ساختار زبان
- ۴۱۷..... درک و تولید گفتار
- ۴۱۸..... واژگان
- ۴۲۰..... صرف و نحو (دستور زبان)
- ۴۲۰..... زبان مورد استفاده (کاربرد شناسی)

- اصول آموزش زبان در رویکرد طبیعی ۴۲۱
- خلاصه ۴۲۵

فصل چهاردهم: سیستم‌ها و برنامه‌ریزی آموزشی برای افراد دارای نقص شنوایی

- سیستم‌های آموزشی ۴۲۸
- پایه‌های آموزش و پرورش استثنایی ۴۲۸
- تغییرات اجتماعی موثر در آموزش و پرورش استثنایی ۴۳۱
- مکان‌های آموزشی ۴۴۰
- برنامه‌ریزی آموزشی (محتوا و کیفیت) ۴۴۶
- برنامه‌ریزی آموزشی ۴۴۶
- سنجش ۴۴۸
- جایدهی در مدارس ۴۴۹
- کلاس‌های آموزش عمومی ۴۴۹
- کیفیت آموزش دانش‌آموزان ناشنوا ۴۵۵
- نکات ضروری در برنامه‌ریزی آموزشی ۴۵۹
- روش‌های آموزشی ۴۶۰
- محورهای آموزشی ۴۶۲
- نکات آموزشی ۴۶۵
- شیوه‌های آموزشی ۴۶۹
- محتوی و مطالب آموزشی ۴۷۱
- نگاهی به آموزش و پرورش ناشنوایان در ایران ۴۷۲
- نمونه‌ای از برنامه آموزش شفاهی در کانادا ۴۷۷

فصل پانزدهم: توان بخشی شنیداری (ابزار کمک شنوایی و کاشت حلزون)

- مقدمه ۴۸۶
- وسایل تقویت‌کننده ۴۸۸
- سمعک ۴۸۸

۴۹۶.....	○ دستگاه‌های تربیت شنوایی
۵۰۳.....	● وسایل تطابقی
۵۰۳.....	● تله تاپ نگارنده و چاپگر
۵۰۴.....	○ سویرفون
۵۰۵.....	○ زیرنویس
۵۰۶.....	○ کامپیوتر
۵۰۷.....	○ تله تکس
۵۰۷.....	● کاشت حلزون
۵۰۷.....	○ تجهیزات و روش
۵۱۱.....	■ افراد کاندید - تیم جراحی
۵۱۲.....	■ تیم کاشت حلزون
۵۱۲.....	■ آماده سازی و ارزیابی پیش از جراحی
۵۱۴.....	➤ ارزیابی‌های پزشکی
۵۱۶.....	➤ ارزیابی ادیولوژیک
۵۱۶.....	➤ دیگر ارزیابی‌های پیش از عمل جراحی
۵۱۶.....	■ مراقبت‌ها و فعالیت‌های پس از عمل جراحی
۵۱۷.....	➤ آموزش پیش از برنامه‌ریزی
۵۱۸.....	➤ برنامه‌ریزی قسمت پردازنده گفتار
۵۲۰.....	■ خطرات احتمالی عمل جراحی کاشت حلزون
۵۲۰.....	■ بحث پیرامون میزان مخاطره آمیز بودن و اثربخشی کاشت حلزون
۵۲۶.....	● خلاصه
فهرست منابع	
۵۲۹.....	● منابع فارسی
۵۳۳.....	● منابع انگلیسی